

POMEMBNO :

Veliko nevarnost, tako za uporabnika brezpilotnega zrakoplova kot prisotne v območju letenja, predstavlja padec brezpilotnega zrakoplova.

Nevarnost, ki se je večina neizkušenih upravljalcev brezpilotnih zrakoplovov sploh ne zaveda, je nevarnost za letalski promet in posameznika. Neustrezna uporaba brezpilotnega zrakoplova lahko povzroči poškodbo ali celo padec letala ali helikopterja.

Nevarnost vdora v zasebnost posameznika je pomemben vidik letenja z brezpilotnimi zrakoplovi. Neustrezno letenje brezpilotnega zrakoplova in ravnanje z informacijami, ki se tako pridobijo, so lahko vdor v zasebnost posameznika.

Letenje z brezpilotnimi zrakoplovi lahko predstavlja več kršitev zakonodaje, za katere so zagrožene kazni tako za pravne kot fizične osebe.

Upravljalca drona pa lahko z nevarnim dejanjem ali sredstvom ali opustitvijo dejanja, ki bi ga moral storiti za zagotovitev splošne varnosti ljudi in premoženja, povzroči nevarnost za življenje ljudi ali premoženje velike vrednosti, kar predstavlja povzročitev splošne nevarnosti po 314 členu Kazenskega zakonika in se lahko kaznuje z zaporom, v primeru malomarnosti pa lahko tudi z denarno kaznijo.

Pri uporabi brezpilotnega zrakoplova lahko vsaka oseba, ki upravlja brezpilotni zrakoplov, z nekaj ukrepi bistveno zniža tveganja.

Najpogostejši vzroki za padec brezpilotnega zrakoplova:

- **ovira v zraku**, kot najpogostejši vzrok za padec brezpilotnega zrakoplova: neizkušene osebe, ki upravljajo tak brezpilotni zrakoplov, v želji po čim boljšem posnetku spremljajo sliko na ekranu in pozabijo opazovati brezpilotni zrakoplov in okolico. Pogosto letijo z njim celo izven vidnega polja. Ker je kot kamere omejen, slabo opazne ovire, kot so električne žice, drevesa ali drogovi, jih oseba pogosto spregleda in brezpilotni zrakoplov zaleti vanje, še zlasti pri letenju nazaj in letenju izven vidnega polja. Vse takšne padce bi bilo možno preprečiti z ustreznim načrtovanjem leta. ;
- **nezanesljivo delovanje GPS sistema**: neizkušene osebe, ki ne poznajo delovanja sistemov na brezpilotnem zrakoplovu so pogosto prepričane, da GPS sistem deluje vedno in povsod, zato ves čas letijo v načinu letenja z vklopljenim GPS sistemom in ne vedo, kako se brezpilotni zrakoplov obnaša, kadar GPS pozicioniranje ni ustrezno. Letenje v okolju brez ustreznega GPS pozicioniranja se praviloma konča z uničenjem brezpilotnega zrakoplova. Vse takšne padce je možno preprečiti, če z napravo upravlja ustrezno usposobljena oseba;
- **odpoved pogonske baterije**: pogonske baterije so najboljčutiljivejša komponenta brezpilotnega zrakoplova. Ob nepravilnem vzdrževanju baterij

je lahko čas letenja občutno krajši od pričakovanega, in nepozorna oseba, ki spregleda, da je baterija v slabem stanju, tvega padec brezpilotnega zrakoplova. Najbolj razširjeni tipi brezpilotnih zrakoplovov imajo baterije, ki imajo vgrajeno elektronsko vezje, ki preprečuje uporabo neoriginalnih baterij. Te baterije so izrazito občutljive na napačno vzdrževanje in lahko nepričakovano odpovedo med letom. Večino odpovedi pogonskih baterij je možno preprečiti s pravilnim vzdrževanjem pogonskih baterij.

Oseba, ki upravlja brezpilotni zrakoplov, lahko že le z nekaj previdnostnimi ukrepi zniža tveganja:

1. pred uporabo brezpilotnega zrakoplova se je treba ustrezno seznaniti z njegovimi lastnostmi in zmogljivostmi (za začetnike se pripotoča pridobitev znanja v katerem izmed modelarskih klubov),
2. treba je redno vzdrževanje pogonskih baterij (upoštevati je potrebno zmanjšano zmogljivost baterije pri nizkih temperaturah),
3. treba se je seznaniti s pravili varnega letenja,
4. letenje z brezpilotnimi zrakoplovi se lahko izvaja izven naseljenih območij, na območju, kjer se ne zadržujejo ljudje in stran od objektov,
5. letenje z brezpilotnimi zrakoplovi se naj ne izvaja:
  - a. izven vidnega polja oziroma na razdaljah daljših do 30 metrov stran od osebe, ki upravlja brezpilotni zrakoplov,
  - b. ponoči ali v slabih meteoroloških pogojih, ki imajo za posledico slabšo vidljivost, močan veter, zelo nizke temperature, idr.)
6. pred izvedbo leta je potrebno preveriti ustreznost GPS pozicioniranja moč GPS signala na celotnem območju letenja,
7. redno je treba preveriti veljavna NOTAM sporočila (Notice to Airmen oz. NOTAM je sporočilo, ki se uporablja v letalstvu kot običajen način obveščanje o informacijah, ki so pomembne za letalstvo (o napravah, službah, postopkih ali nevarnostih), za katere je pravočasno vedenje pomembno za vse osebe, ki se na kakršenkoli način ukvarjajo iz izvajanjem letenja). NOTAM sporočila so objavljeni na spletni strani Kontrole zračnega prometa, d.o.o., na povezavi: <http://www.sloveniacontrol.si/>.
8. o možnih aktiviranih conah omejenega letenja ali drugih pomembnih podatkih, v primeru brezpilotnega zrakoplova, ki ima skupno težo nad 5 kilogramov in brezpilotnega zrakoplova na raketni pogon ne glede na njegovo težo, če je načrtovano letenje na oddaljenosti manjši od 1.500 metrov od javnega letališča ali naseljenega kraja ali v kontroliranem zračnem prostoru, je potrebno let prijaviti pristojni službi zračnega prometa vsaj 24 ur pred letenjem s predložitvijo načrta leta.